

Csevicék: a Mátra savanyú ásványvizei

A csevice szó szláv eredetű, savanyút jelent, a Mátra északi előterében, a Mátralábán előbukkanó savanyúvizeket, azaz szénsavas, kénhidrogénes gyógyvizeket hívják így.

A csevice források általában a vulkáni utóműködés eredményei, amelynek során a kőzetrepedéseken keresztül a vulkanizmus megszűnte után még évmillióig gőzök, gázok, köztük szén-dioxid – a magmamaradék illó anyagai – törhetnek fel a mélyből, s közben szénsavval dúsítják, ásványvízzé alakítják a kőzetek víztartalmát. A csevicék tárolókőzetei (azaz azok a kőzetek, amelyekben a víz összegyűlt) a helyenként több száz méter vastagságú oligocén korú agyagos, márgás üledékek, ezeket törik át a későbbi keletkezésű vulkáni kőzetek.

A csevicék legismertebb előbukkanási helye Parád környéke. Itt a miocén kori vulkáni andezit szolgál a gyógyvizek anyakőzetéül. Parádsasváron, a Parádi-Tarna völgyében fakad a két Csevice-forrás alkáli-hidrogénkarbonátos, kénes, szénsavas, kalciumot is tartalmazó gyógyvize, amelyet Parádi víz néven palackoznak, az egyik forrás fölé ivócsarnokot építettek. (Parádfürdőn más összetételű, vasas-timsós gyógyvíz tör föl, amelyre gyógyfürdő létesült.)

A parádfürdői Erzsébet Park Hotel jellegzetes illatú (és ízű), vasas-timsós gyógyvizét a hegység testéből feltörő forrás élteti.

A Zagyva völgyében lévő Tar községtől 2 kilométerre, a Csevice-patak völgyében négy forrás tör fel. A gyógyvíz alkáli-hidrogénkarbonátos, szénsavas összetételű, a kiépített Felső-forrás vize kalciumot és nátriumot tartalmaz, kéntartalma a parádi csevicéktől eltérően viszont nincs. A vízben található szénsav itt nem a vulkáni utóműködés eredménye, hanem úgy keletkezett, hogy a mélyben lévő kőzet átalakulása (metamorfizációja) szén-dioxid felszabadulásával járt. Más forrásoknál a szénsav szerves eredetű is lehet, oligocén kori szénhidrogén anyakőzet

(amiből a szénhidrogén, azaz kőolaj vagy földgáz keletkezett) szerves maradványainak bomlásából származhat.

A befoglalt Felső-Csevice forrás az egyik legépebben fennmaradt mátrai vulkáni csúcs, az Ágasvár lábánál, Tar község határában

A savanyúvizek gyógyhatása széleskörű, elsősorban különböző emésztőszervi megbetegedések kezelésére alkalmazhatók.

*szöveg: Csuták Máté
képek: Internet*